

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Jubilea a zprávy

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 18 (1973), No. 5, 297--298

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/137685>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1973

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

počet však byl malý. Po stránce ideologické je na nižším a středním stupni významný vliv náboženství. Ve školství vysokém začíná působit africký či ghanský nacionalismus. Průběžně nyní dochází na univerzitách k pronikavé afrikanizaci učitelského sboru. Původně totiž všechny vysoké školy začínaly s anglickými učiteli. I když ghan-

ská matematika a fyzika neměly pochopitelně čas se prosadit ve světové konkurenci, lze říci, že dnešní své potřeby by země v případě naprosté nutnosti mohla pokrýt vlastními silami. Za úzký profil ghanského školství třeba spíše pokládat střední školství odborné na úrovni naší nižší a vyšší průmyslové školy.

jubilea & zprávy

ZIVOTNÍ JUBILEUM
PROF. DR. KARLA HAVLÍČKA

Dne 4. září letošního roku se dožil šedesátí let prof. dr. Karel Havlíček, profesor geometrie na Universitě Karlově a zasloužilý člen Jednoty

československých matematiků a fyziků. Není snad úkolem tohoto článku hodnotit celé jeho životní dílo; to bude provedeno na jiném místě a z pera povolanějšího (A. ŠVEC: *Šedesát let profesora K. Havlíčka*, Časopis pro pěstování matematiky 1973, č. 3.). Zde jde spíše o to, přiblížit jeho osobnost těm, kteří neměli to štěstí poznat jej zblízka.

Jen málokterému učiteli popřál osud učit na tolika typech škol; od školy obecné, přes býv. měšťanku, gymnasium i reálku až po vysokou školu technického i univerzitního směru. A zde je základ nepřeborných pedagogických zkušeností, zde vzniká trvalý zájem o mladé lidi a jejich výchovu. Jako matematika jej samozřejmě zajímá pedagogická, metodická i psychologická stránka výuky této disciplíny. Zde je pramen celé řady jeho článků o vyučování i o učebnicích matematiky a ne náhodou byl za ně před lety vyznamenán cenou SPN i MŠ. Jako žák nezapomenutelných pedagogů akad. BYDŽOVSKÉHO a JARNÍKA vychází z přesvědčení, že hlavní roli při výchově i výuce hraje učitel a jeho příklad. Záleží především na učiteli, jak dovede svým zápallem podchytit zájem svých žáků, jak jim dovede ukázat krásu poznávání a jak dovede svým studentům dát odvalu a chuť do vlastní práce.

Sám toto kantorské umění velmi dobře ovládá. Jeho přednášky jsou vždy okořeněny řadou postřehů, které oživují výklad a neustále udržují zájem posluchače. Mezi studenty jsou velmi oblíbeny jeho procházky Prahou, kdy ukazuje svým posluchačům na historických památkách aplikace geometrie ve stavebnictví i umění.

Živě a zajímavě jsou psány i jeho drobné publikace popularizující matematiku; zájem i o mimoškolní vzdělávání vedl k dlouholetému

působení v nynější Socialistické společnosti pro vědu, kulturu a politiku, kde pro Lidovou universitu založil katedru matematiky a kde dodnes působí jako oblíbený lektor.

Téměř čtyřicetiletá práce v JČSMF byla na loňském sjezdu oceněna udělením titulu zasloužilý člen JČSMF. Z celé řady funkcí v Jednotě měl nejlepší výsledky tam, kde mohl uplatnit své pedagogické a organizační vlastnosti. Proto je také velmi často zván k pohostinským přednáškám v pobočkách Jednoty a v živé paměti jsou cykly přednášek a společenské večery pražských matematiků, které organizoval v Klubu školství a kultury.

Výchově se uplatňuje všude, i tam, kde sám hledá odpočinek i zábavu. Jako jeden z předních pražských šachistů před druhou světovou válkou

se po sjednocení tělovýchovy podílel na založení a vedení šachového oddílu na matematicko-fyzikální fakultě UK. I když tento oddíl byl převeden pod hlavičku TJ Slavia Vysoké školy, prof. Havlíček rád vzpomíná na řadu předních našich šachových reprezentantů, kteří byli členy oddílu pod jeho vedením. Sám stále závodně hraje a svým zájmem, vůlí a snahou o co nejlepší výsledek je příkladem pro mladší spoluhráče, ať už nastupuje za ligové družstvo či družstvo „starých pánů“.

Budiž mi zde dovoleno, abych jménem jeho spolupracovníků a dlouhé řady vděčných žáků popřál jubilantovi hodně pevné zdraví, klid a dobrou pohodu do další práce, kterou má tak rád.

Vladimir Mahel

Matematika pro fyzika není nástrojem, který mu umožňuje kvantitativně popsat libovolný

jev, ale je hlavním zdrojem představ a principů, na jejichž základě se rodí nové teorie.

ZPRÁVA O ČINNOSTI POBOČKY JČSMF V BRNĚ ZA ROK 1972

Dne 28. 3. 1973 se konala výroční plenární členská schůze, na níž byla hodnocena činnost

pobočky za rok 1972 a vzpomenu 60. výročí vzniku pobočky.

I. VĚCI ORGANIZAČNÍ

Pobočka měla k 31. 12. 1971 358 evidovaných členů a k 31. 12. 1972 379 evidovaných členů a kromě toho 7 členů, které vede ústředí a nejsou evidováni u nás.

Asi 2/3 z počtu členů pobočky tvoří členové mladší než 40 let. V pobočce je 6 členů s dobou členství delší než 50 let.

Členové pobočky jsou z těchto pracovišť:

z kateder matematiky	155
z kateder fyziky	97
z vědeckých pracovišť a výzkumných ústavů	44
ze škol 2. cyklu	61
ze ZDŠ	9
posluchači z vysokých škol	13

Na všech pracovištích, kde jsou aspoň dva členové, tj. na 35 pracovištích o 309 členech, máme důvěrníky.

Při pobočce pracují tři skupiny:

— fyzikální vědecká skupina (předseda dr. E.